

Oktober, 2015

Læsevejledernetværk – Informationsbrev 4, 2015

Kære Læsevejleder

Der rører sig rigtig meget på testfronten – ikke kun vedr. Nationale test (jf. Folkeskolen). Der er kommet ny version af vejledningen til Ordblindetesten, flere tidsskrifter diskuterer og informerer om forskellige test, lige som kendte test kommer i nye udgaver. Ud over at sætte fokus på 'testfronten', så vil dette brev invitere din skole til at medvirke i forskningsprojekt varetaget af Københavns Universitet, fortælle om NOTAs Duo-netværk for unge ordblinde studerende, informere om kurser vedrørende læse-skriveteknologi og afsløre datoen for *Veje til Literacy*. *Veje til Literacy* afholdes i 2016 i samarbejde med UC Lillebælt. God læselyst.

Nyt fra testfronten

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling har nu lagt en **ny version af vejledningen til Ordblindetesten** på forsiden af testvejledermodul. Find nyeste version af vejledningen her: <https://ordblindetest.nu/vejleder/login.jsp?message=bad%20login>. I *Læsepædagogen* nr. 4, 2015 sættes også fokus på Ordblindetesten i artiklen *Ordblindetesten – et tværgående test til afdækning af vanskeligheder med skriftens lydprincip*. Artiklen er skrevet af en række kompetente forskere fra Aarhus og Københavns Universitet, og den giver et kort og præcist overblik over, hvad testen kan, og de elementer testen består af. Måske er artiklen relevant at dele med kolleger, som gerne vil vide meget om testen på kort tid 😊 I samme tidsskrift vil jeg anbefale Anna Steenberg Gellerts artikel *Dynamisk testning af ordafkodning*.

IL-basis foreligger nu i en ny udgave. Gruppeprøven er i 2015 blevet opdateret med nye billeder og normer, og i den forbindelse er vejledningen også opdateret. Den gamle udgave af IL-gruppeprøven er derfor udgået. *IL-basis* består stadig af den individuelle prøve *Sprog og bogstav*, de individuelle prøver *Tekst og ord* (niveau 1 og niveau 2). Bag *IL-basis* ligger et treårigt udviklingsarbejde, hvor ca. halvdelen af alle landets PPR-kontorer har medvirket ved afprøvelingen af 1600 elever.

IT-versionen af testen *Skriftsproglig udvikling* foreligger også nu. Den genererer smart og hurtigt klasse- og elevrapporter. Elevrapporterne indeholder desuden en side med forslag til læringsmål ud fra elevens resultater. Denne side giver forslag både i forhold til generelle læringsmål, der direkte kan evalueres ved næste prøvetagning, og i forhold til andre relevante læringsmål, der må evalueres på anden måde. Desuden kan læreren selv tilføje andre læringsmål.

Hvis der er brug for en kommunerapport, så kan kommunens læsekonsulent kontakte Hogrefe Psykologisk Forlag for at blive oprettet som kommunekonsulent. Herefter kan læsekonsulenten via Skoleportalen bede skolerne om tilladelse til at se deres resultater, og kommunerapporten kan genereres. Rapporten udregner et gennemsnit. Her ses et eksempel på en kommunerapport, så I kan se formen på rapporten:

Kommunerapporten – Sætningslæseprøve 2

Årgang: 14/15

Læs denne rapport sammen med kapitel 6 (om fortolkning af resultater) i Vejledning til Sætningslæseprøve 1-2 (Hogrefe Psykologisk Forlag, 2012).

Skoleoversigt

Skole	Prøvedato	Halvår	Antal elever	Skolegennemsnit for antal rigtige	Kategori
Hogrefe Skole	27-10-2014	Efterår	6	87	Stabilisering
Kommunesnit			6	87	Stabilisering

Procentfordeling for kategoriscorer

Skole	Antal elever	Før-fasen	Erkendelse	Stabilisering	Beherskelse	Automatisering	Elitelæser	I alt
Hogrefe Skole	6	16,7	16,7	16,7	16,7	0	33,3	100
Talt	6	16,7	16,7	16,7	16,7	0	33,3	100

Desuden handler *Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift* nr. 3, 2015 om temaet [Testningens mange betydninger](#). Læs fx disse artikler, som retter et kritisk blik på vores testkultur:

Kristine Kousholt og Maja Røn Larsen: *Testningens mange betydninger i skoler og daginstitutioner*, Thomas Gitz-Johansen: *Når testning griber ind i pædagogikken*, Lars Holm: *De nationale test og læreres konstruktion af dygtighed i læsning*, Charlotte Ringsmose: *Vi tester hvor gærdet er lavest og/eller Peter Allerup: Kan adaptive tests producere ikke-tilpassede elever?*

Vil din skole (nuværende 4. klasser) medvirken i forskningsprojekt?

Postdoc, ph.d. Bjarne Simmelkjær Sandgaard Hansen, Københavns Universitet, søger kontakt med dansklærere og læsevejledere, som regner med at undervise i 5. klasse i skoleåret 2016/2017. Det drejer sig om forskningsprojektet *BeLaHis – The Benefits of Language History to Society*, som handler om hvorvidt og i givet fald i hvor stor grad en basal viden om det danske sprogs historie kan forbedre danske skolebørns (5.-6. klasse) skriftsproglige evner, sådan som nylige amerikanske undersøgelser indikerer for engelsks vedkommende. Læs mere om projektet i bilag 1 (vedhæftet fil).

Klassernes deltagelse i projektet vil jf. Bjarne Simmelkjær Sandgaard Hansen, handle om disse ting og på omtalte vilkår:

- 4. kvartal 2016: Behovsbaseret opkvalificering af dansklærerne til at kunne undervise om det danske sprogs historie; maksimalt én dag (heldagsseminar) med sproghistoriekursus for alle involverede lærere. *BeLaHis*-projektet betaler alle udgifter på nær lærernes løntimer.

- 1. kvartal 2017 – 4. kvartal 2017 (evt. 1. kvartal 2018): To tests (almindelig diktat) og undervisning af klasserne i basal dansk sproghistorie (integreret del af den almindelige danskundervisning).
- 4. kvartal 2016: Såfremt skolerne har interesse heri og ressourcer hertil, vil Bjarne sætte pris på, om de kunne afse en lærer til et panel, som skal yde pædagogisk rådgivning i forbindelse med undervisningsmaterialets udfærdigelse, men *paneldeltagelse er ingen forudsætning for skolernes generelle deltagelse*.

Til gengæld for skolernes deltagelse i projektet kan Bjarne tilbyde:

- Undervisningsmetoder og -materiale, der direkte adresser en lang række kompetencemåls punkter for danskundervisningen på 5. og 6. klassetrin (jf. forenklede Fælles Mål for dansk), herunder navnlig:
  - Fremstilling (Korrektur): *"Eleven har viden om bøjningssystemer og ords oprindelse" og "kan stave alle almindelige ord sikkert"*.
  - Læsning (Afkodning): *"Eleven har viden om morfemer i danske ord og kan læse ukendte ord ved umiddelbar genkendelse af de mest almindelige orddele"*.
  - Kommunikation (Sprog og kultur): *"Eleven har viden om ligheder og forskelle mellem dansk, norsk og svensk sprog" og "kan kommunikere i enkle situationer med nordmænd og svenskere"*.
  - Kommunikation (Sproglig bevidsthed): *"Eleven har viden om sprogets historie og sprogfamilier" og "kan trække tråde fra et sprog til et andet"*.
- Gratis faglig opkvalificering af de deltagende lærere.
- Gratis licenser til e-læringsportal med det planlagte undervisningsmateriale (videoer, øvelser m.v.).

Vil du formidle disse oplysninger videre til relevante lærere på din skole? Hvis I har lyst til at deltage i *BeLaHis*-projektet, så kontakt Bjarne **hurtigst muligt** via mail bssh@hum.ku.dk eller telefon 35 3293 33 / 21 67 98 03. Bjarne svarer også gerne på spørgsmål eller stiller op til et møde, hvor han kan uddybe indholdet af denne skrivelse.

Duo - netværk for ordblinde studerende på ungdoms- og videregående uddannelser

NOTA har startet *Duo – netværk for ordblinde studerende på ungdoms- og videregående uddannelser*. Duo udrulles seks steder i landet, idet projektet er et samarbejde med fire central- og to hovedbiblioteker. Læs mere om netværket og/eller se filmene om ordblinde studerendes oplevelser med Duo [her](#). Her kan studerende også tilmelde sig netværket. Måske kan netværket også inspirere til lignende initiativer i skoler og i kommuner 😊

Erik Arendals kurser: *It og læse- og skrivevanskeligheder for undervisere i grundskolen, på ungdomsuddannelser og voksenuddannelser*

Kurserne It- og læse- og skrivevanskeligheder, der gennem en årrække har været afholdt af først Hjælpemiddelinstitutet og senere Socialstyrelsen, fortsætter og videreudvikles af Aarhus Universitet. Kurserne giver overblik over og indsigt i muligheder og pædagogisk/didaktisk brug af læse- og skriveteknologi (LST) til såvel computere (PC og Mac) samt tablets og smartphones. Herunder også de nye muligheder for teknologi i form af specialpædagogisk støtte (SPS) fra august 2015.

Der afvikles 2 typer kurser målrettet henholdsvis "[Børn og unge i Grundskolen](#)" og "[Unge og voksne i uddannelse og erhverv](#)". Læs nærmere om kurserne på vedhæftede link, hvor du også kan tilmelde dig kurserne som afholdes i efteråret 2015 og i foråret 2016.

Er du ansat på en gymnasial uddannelse findes et særligt og kortere kursus om brug af LST på gymnasieområdet. Se nærmere info og tilmelding [her](#).

Veje til Literacy 2016

Læsevejledernetværksmødet *Veje til Literacy* afholdes næste gang i samarbejde med UC Lillebælt i Odense torsdag d. 26. maj 2016. Sæt allerede nu kryds i kalenderen. Programmet foreligger efter jul. Vi glæder os til at se dig 😊

De bedste efterårshilsner fra alle i NVL
Kirsten

